

2. Didchenko, O.I. "Essence and classification of innovations." *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, no. 4, 2013, pp. 48-58.
3. Obstezhennia innovatsiinoi diialnosti promyslovoho pidpriemstva. Instruksiiia shchodo zapovnennia formy derzhavnoho statystychnoho sposterezhennia N 1-innovatsiia. Nakaz Derzhkomstatu vid 01.10.2008 r. N 361.
4. Kuts, L.L. and L.S. Okopnyi. "Types of enterprise innovations." *Innovatsiina ekonomika*, no. 8, 2013, pp. 95-100.
5. Nesterenko, O.S. "Classification of types of innovations." *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, no. 4, 2013, pp. 112-117.
6. Pidlypna, R.P. "Classification of innovative processes." *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 23.14, 2013, pp. 210-214.
7. Shumpeter, I. *The theory of economic development. The study of entrepreneurial profit, capital and the cycle of economic conjuncture*, Progres, 1992.
8. Mensh, G. *Stalemate in Technology: Innovation Overcome the Depression*, 1979.

Рецензенти:

Кузьмін О.Є. – доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту Національного університету "Львівська політехніка";

Мельник О.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету "Львівська політехніка".

УДК 339.7.9:330.322(477)

ББК 65.263

Руденко В.В.

**ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ
МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГІВ**

Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного
університету,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів, банківської справи та страхування,
вул. Гонти, 37, м. Вінниця,
21017, Україна,
тел.: (0432) 55-49-55,
e-mail: vitarudenko@ukr.net

Анотація. У статті розглянуто методики міжнародних дослідних організацій щодо визначення інвестиційної привабливості держави. Проведено оцінку інвестиційної привабливості України на основі міжнародних рейтингів та визначено фактори, що характеризують привабливість держави для інвесторів. В результаті дослідження встановлено, що Україна, на думку міжнародних дослідницьких організацій, має непривабливі умови для реалізації інвестицій та потребує нагальних і радикальних реформ. Наукова новизна пов'язана із визначенням переваг і недоліків використання міжнародних рейтингів для оцінки інвестиційної привабливості держави. Практична значущість зводиться до надання конкретних пропозицій щодо перспектив України у сфері залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.

Ключові слова: інвестиції, інвестори, інвестиційна привабливість, міжнародні дослідні організації, міжнародні рейтинги.

Rudenko V.V.

**EVALUATION OF INVESTMENT ATTRACTION OF UKRAINE BASED ON
INTERNATIONAL RATINGS**

Vinnitsia Educational and Scientific Institute of Economics of
Ternopil National Economic University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance, Banking and Insurance,
Honty str., 37, Vinnitsia,
21017, Ukraine,
tel.: (0432) 55-49-55,
e-mail: vitarudenko@ukr.net

Abstract. In the article the methods of international research organizations in determining the investment attractiveness of the state are reviewed. The investment attractiveness of Ukraine on the basis of international ratings is carried out and the factors characterizing the attractiveness of the state for investors are determined. As a result of the study, it was found that Ukraine, according to international research organizations, has unattractive conditions for investment and needs urgent and radical reforms. Scientific novelty is related to the definition of the advantages and disadvantages of using international ratings to assess the investment attractiveness of the state. The practical significance is to offer concrete proposals on the prospects of Ukraine in attracting domestic and foreign investment.

Key words: investments, investors, investment attractiveness, international research organizations, international ratings.

Вступ. У міжнародній діловій практиці для рішень про здійснення інвестицій у певну країну широко використовуються результати рейтингів, які ранжують держави за ступенем їх відповідності певним критеріям. Рейтинги розраховуються щорічно або з іншою періодичністю з використанням незмінного набору показників, обраного рейтинговими агентствами, та розрахунку на його основі інтегральної оцінки, що характеризує рівень інвестиційної привабливості держави. В свою чергу інвестиційна привабливість визначає масштаби та напрями вкладення капіталу, від яких значною мірою залежить розвиток національної економіки та вирішення соціально-культурних питань. З огляду на це оцінка інвестиційної привабливості України на основі міжнародних рейтингів набуває особливої актуальності.

Проблемам оцінювання інвестиційної привабливості держави багато уваги приділено у працях зарубіжних і вітчизняних науковців, а саме: М. Вовка, Г. Гринчишин, Н. Коваль, Н. Марченко, О. Орусової, О. Федорчак, Ю. Хватова, М. Шуби, А. Яценко та інших. Віддаючи належне напрацюванням вчених у цій сфері, варто зауважити, що питання аналізу інвестиційної привабливості України за допомогою міжнародних рейтингів не втрачають актуальності та потребують подальших розробок.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінка позицій України у міжнародних інвестиційних рейтингах, визначення основних факторів, що визначають привабливість держави для інвесторів, а також обґрунтування перспектив України у сфері залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.

Результати. Наразі різними міжнародними дослідними організаціями розраховуються, публікуються та активно використовуються аналітиками кілька найпоширеніших рейтингів інвестиційної привабливості, які, ґрунтуючись на різних методиках і базах об'єктивних й суб'єктивних первинних даних, відображають ступінь інвестиційної привабливості великої кількості держав. Ці індекси характеризують сукупність політичних, економічних, соціальних, культурних, організаційно-правових і географічних факторів, що спонукають або відштовхують інвесторів вкладати свої кошти у певну державу, та розрізняються за своїми завданнями: одні спрямовані на вимірювання рівня конкурентоспроможності, другі оцінюють ступінь економічної свободи, а треті відображають легкість реалізації бізнесу у різноманітних державах.

Оцінка інвестиційної привабливості України на основі міжнародних рейтингів має низку переваг, серед яких: високий ступінь довіри інвесторів до рейтингів міжнародних дослідних організацій; велика кількість методик ранжування дозволяє інвесторам отримати інформацію відносно усіх аспектів інвестиційної привабливості держави; прозорість і відкритість інформації щодо методик оцінки дозволяє державі впливати на майбутні результати рейтингів у разі здійснення відповідних реформ. Однак, внаслідок використання єдиних для всіх держав стандартів, міжнародні рейтинги мають низку суттєвих недоліків: міжнародні рейтинги не завжди враховують національну специфіку та існують випадки дискримінації учасників рейтингів з політичних міркувань. При цьому при виборі переліку показників здійснюється орієнтація або на групи найбільш розвинених країн, або на невелику кількість країн, резиденти яких володіють значним капіталом. Крім того, на результати опитувань міжнародних дослідних організацій впливають ступінь прискіпливості, країна проживання та “виховні роботи” з респондентами.

Одним із найвідоміших міжнародних рейтингів інвестиційної привабливості держави є доповідь “Ведення бізнесу” (Doing Business Report) – щорічне, починаючи з 2003 р., дослідження групи Світового банку, що оцінює у країнах простоту ведення підприємницької діяльності на основі 10 індикаторів. Доповідь присвячена аналізу правового забезпечення, що регулює діяльність невеликих і середніх підприємств упродовж усього життєвого циклу, та порядку їх впровадження на практиці. Крім того, у доповіді не тільки вказуються проблемні моменти, що заважають розвитку бізнесу, а й визначаються їх причини та містяться пропозиції щодо проведення реформ [1, с.148].

За даними доповіді “Ведення бізнесу” у 2014-2018 роках інвестиційна привабливість України зростала: у 2014 р. держава посідала 112 місце із 189 країн, у 2015 р. – 96 місце із 189 країн, у 2016 р. – 81 місце із 189 країн, у 2017 р. – 80 місце із 190 країн, у 2018 р. – 76 місце із 190 країн (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтинг інвестиційної привабливості України згідно доповіді “Ведення бізнесу” у 2014-2018 роках*

Table 1

Rating of investment attractiveness of Ukraine according to the report “Doing Business” in 2014-2018*

Індикатори	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Створення підприємств	47	35	24	20	52
Одержання дозволів на будівництво	68	140	137	140	35
Підключення до системи електропостачання	182	185	140	130	128
Реєстрація власності	88	59	62	63	64
Отримання кредитів	14	17	19	20	29
Захист міноритарних інвесторів	107	109	101	70	81
Оподаткування бізнесу	157	108	83	84	43
Міжнародна торгівля	153	154	110	115	119
Забезпечення виконання контрактів	44	43	93	81	82
Вирішення питань неплатоспроможності	141	142	148	150	149
Загальний рейтинг	112	96	81	80	76
Кількість країн у рейтингу	189	189	189	190	190

* Складено автором на основі [2]

* Compiled by the author on the basis of [2]

Значне зростання позицій України у рейтингу, відображеному у доповіді “Ведення бізнесу”, на думку експертів групи Світового банку, було обумовлено проведенням низки реформ у 2013–2017 роках: у 2013 р. спрощено підходи до

створення підприємств, одержання згод на будівництво, підключення до систем електропостачання, реєстрацій власності, одержання позик, оподаткування бізнесу, міжнародної торгівлі та розв'язання проблем неплатоспроможності; у 2014 р. спрощено оподаткування бізнесу; у 2015 р. полегшено процедуру створення підприємств; у 2016 р. посилено захист міноритарних інвесторів і спрощено забезпечення виконання контрактів; у 2017 р. спрощено одержання дозволів на будівництво, посилено захист міноритарних інвесторів і вдосконалено оподаткування бізнесу.

Вагомим показником інвестиційної привабливості держави є Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), який, починаючи з 2004 р., розраховується для різних країн Всесвітнім економічним форумом (World Economic Forum).

Методика визначення Індексу глобальної конкурентоспроможності включає в себе розрахунок 114 показників, які об'єднані в 12 основних груп – факторів конкурентоспроможності. 34 показника розраховуються на основі відкритих статистичних даних (з досліджень ЮНЕСКО, МВФ, ВООЗ), а решта – за оцінками спеціального опитування понад 14 тисяч керівників середніх і великих підприємств [3, с. 38].

За Індексом глобальної конкурентоспроможності Україна у 2013-2017 роках належала до числа країн із середньою конкурентоспроможністю: у 2013 р. держава посідала 84 місце із 148 країн, у 2014 р. – 76 місце із 144 країн, у 2015 р. – 79 місце із 140 країн, у 2016 р. – 85 місце із 138 країн, у 2017 р. – 81 місце із 137 країн (табл. 2).

Таблиця 2

Рейтинг інвестиційної привабливості України за Індексом глобальної конкурентоспроможності у 2013-2018 роках*

Table 2

Rating of Ukraine's investment attractiveness by the Global Competitiveness Index in 2013-2018*

Індикатори	2013-2014 р.	2014-2015 р.	2015-2016 р.	2016-2017 р.	2017-2018 р.
Основні вимоги	91	87	101	102	96
– якість інститутів	137	130	130	129	118
– інфраструктура	68	68	69	75	78
– макроекономічна стабільність	107	105	134	128	121
– охорона здоров'я та початкова освіта	62	43	45	54	53
Підсилювачі продуктивності	71	67	65	74	70
– вища освіта і професійна підготовка	43	40	34	33	35
– ефективність ринку товарів і послуг	124	112	106	108	101
– ефективність ринку праці	84	80	56	73	86
– розвинутість фінансового ринку	117	107	121	130	120
– технологічний рівень	94	85	86	85	81
– розмір внутрішнього ринку	38	38	45	47	47
Інновації та фактори вдосконалення	95	92	72	73	77
– конкурентоспроможність бізнесу	97	99	91	98	90
– інноваційний потенціал	93	81	54	52	61
Загальний рейтинг	84	76	79	85	81
Кількість країн у рейтингу	148	144	140	138	137

* Складено автором на основі [4]

* Compiled by the author on the basis of [4]

Експерти Всесвітнього економічного форуму відносять Україну до країн з другою стадією розвитку економіки, які орієнтовані на ефективність. Особливістю цієї групи є орієнтованість на базові вимоги до конкурентоспроможності: розвинутість

інфраструктури, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я та початкова освіта. Однак у критичному стані знаходяться рівень розвитку фінансового ринку, ефективність ринку товарів і послуг та ринку праці, оснащення новітніми технологіями.

Відомим міжнародним рейтингом інвестиційної привабливості є доповідь “Щорічник світової конкурентоспроможності” (The IMD World Competitiveness Yearbook) – щорічне, починаючи з 1996 р., дослідження провідного в Європі Інституту розвитку менеджменту (Institute of Management Development, IMD).

Методика рейтингу передбачає, що кожна держава оцінюється на основі аналізу 333 критеріїв за чотирма основними показниками: стан економіки, ефективність влади, ефективність бізнесу і стан інфраструктури. Кожен показник має рівну вагу і включає в себе п'ять факторів. Таким чином, сукупний рейтинг конкурентоспроможності заснований на 20 різних індикаторах з чотирьох ключових аспектів економічного життя країни. Для цього використовуються дані міжнародних організацій та партнерських інститутів по всьому світу. Рейтингування здійснюється на основі такого співвідношення: дві третини – статистичні дані та одна третина – експертні оцінки [5, с.46-47].

За даними доповіді «Щорічник світової конкурентоспроможності» у 2013-2017 роках інвестиційна привабливість України знижувалася: у 2013 р. держава посідала 49 місце із 60 країн, у 2014 р. – 49 місце із 60 країн, у 2015 р. – 49 місце із 61 країни, у 2016 р. – 59 місце із 61 країни, у 2017 р. – 60 місце із 63 країн (табл. 3).

Таблиця 3

Рейтинг інвестиційної привабливості України згідно доповіді “Щорічник світової конкурентоспроможності” у 2013-2017 роках*

Table 3

The rating of investment attractiveness of Ukraine in accordance with the report “The IMD World Competitiveness Yearbook” in 2013-2017*

Індикатори	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Стан економіки	30	48	49	50	52
Ефективність уряду	57	52	51	53	55
Ефективність бізнесу	51	49	50	52	53
Стан інфраструктури	45	44	44	43	43
Загальний рейтинг	49	49	49	59	60
Кількість країн у рейтингу	60	60	61	61	63

* Складено автором на основі [6]

* Compiled by the author on the basis of [6]

Експерти Інституту розвитку менеджменту зазначають, що практично останні позиції України у рейтингу світової конкурентоспроможності пов'язані із негативним впливом збройного конфлікту з Російською Федерацією та супутніми йому явищами нестабільності економіки.

Ще одним із найважливіших міжнародних рейтингів інвестиційної привабливості держави є доповідь “Міжнародний бізнес-компас” (BDO International Business Compass) – щорічне, починаючи з 2012 р., дослідження міжнародної мережі аудиторських і консалтингових компаній BDO в співпраці з Гамбургським інститутом світової економіки (Hamburg Institute of International Economics).

Методика рейтингу характеризує інвестиційну привабливість країни в трьох аспектах: економічному, політико-правовому та соціально-культурному. Кожен аспект охоплює від 6 до 8 показників, які приводять до зіставних одиниць виміру (у балах від 1 до 100). Чим ближче значення отриманого показника до 100, тим краще оцінюється країна з позиції цього показника. Наступний етап передбачає обчислення середнього

арифметичного значення показників у межах кожного з аспектів. З отриманих значень розраховується загальне значення рейтингу інвестиційної привабливості держави шляхом обчислення середнього геометричного значення згаданих трьох основних компонентів [7, с.7-8].

За даними доповіді “Міжнародний бізнес-компас” у 2013-2017 роках інвестиційна привабливість України знижувалася: у 2013 р. держава посідала 99 місце із 174 країн, у 2014 р. – 109 місце із 174 країн, у 2015 р. – 89 місце із 174 країн, у 2016 р. – 130 місце із 174 країни, у 2017 р. – 134 місце із 170 країн (табл. 4).

Таблиця 4

Рейтинг інвестиційної привабливості України згідно доповіді “Міжнародний бізнес-компас” у 2013-2017 роках*

Table 4

The rating of investment attractiveness of Ukraine according to the report “BDO International Business Compass” in 2013-2017*

Індикатори	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Економічні умови	71	102	20	95	112
Політико-правові умови	127	125	140	153	151
Соціально-культурні умови	96	89	83	97	102
Загальний рейтинг	99	109	89	130	134
Кількість країн у рейтингу	174	174	174	174	174

* Складено автором на основі [8]

* Compiled by the author on the basis of [8]

Експерти міжнародної мережі аудиторських і консалтингових компаній BDO відзначають, що різке падіння позицій України у рейтингу у 2016–2017 роках пов’язане із погіршенням усіх економічних показників. В першу чергу, подібні результати обумовлені політичною кризою та подіями в східній частині країни, які авторитетна німецька аналітика, на жаль, розглядає, як громадянську війну.

Вагомим показником інвестиційної привабливості держави є Індекс інвестиційної привабливості ЕВА, який, починаючи з 2002 р., розраховується для різних країн Європейською Бізнес Асоціацією (European Business Association).

Важливим показником інвестиційної привабливості є Індекс економічної свободи (Index of Economic Freedom), який, починаючи з 1995 р., щорічно розраховується для різних країн американським дослідницьким центром “Фонд спадщини” (The Heritage Foundation) спільно з журналом The Wall Street Journal.

Методика визначення Індексу економічної свободи базується на розрахунку середньої арифметичної із 10 показників різних «свобод». Кожен показник оцінюється в балах – від 0 до 100. Чим вищий рівень економічної свободи в країні за даним показником, тим більша кількість балів. У підсумку всі країни розділені на п’ять груп [9, с. 137]:

- I. Країни з вільною економікою (від 80 до 100 балів).
- II. Країни з переважно вільною економікою (від 70 до 79,9 балів).
- III. Країни з помірно вільною економікою (від 60 до 69,9 балів).
- IV. Країни з переважно невільною економікою (від 50 до 59,9 балів).
- V. Країни з репресивною економікою (від 0 до 49,9 балів).

За Індексом економічної свободи Україна у 2013-2017 роках належала до країн з репресивною економікою: у 2014 р. індекс становив 49,3, у 2015 р. – 46,9, у 2016 р. – 46,8, у 2017 р. – 48,1, у 2018 р. – 51,9 (табл. 5). Така ситуація, на думку експертів американського дослідницького центру “Фонд спадщини” зумовлена тим, що розвиток економіки України значно сповільнився та залишався дуже нестабільним, скорочення експорту та значний відтік капіталу здійснювали значний тиск на міжнародні валютні

резерви, суттєво підриваючи стабільність грошово-кредитної системи, загальна ефективність фіскальної політики суттєво погіршилась, а державний дефіцит і борг різко зросли. Висока прихильність України до структурних реформ, спрямованих на зменшення корупції та подальше відкриття економіки для західних фінансово-інвестиційних інститутів, буде відігравати визначальну роль для стабілізації економіки.

Таблиця 5

Рейтинг інвестиційної привабливості України за Індексом економічної свободи у 2014-2018 роках*

Table 5

The rating of investment attractiveness of Ukraine by the Index of Economic Freedom in 2014-2018*

Індикатори	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Права власності	30,0	20,0	25,0	41,4	41,0
Ефективність законодавства	-	-	-	22,6	29,5
Чесність влади	21,9	25,0	26,0	29,2	29,0
Рівень оподаткування	79,1	78,7	78,6	78,6	80,2
Державні видатки	37,5	28,0	30,6	38,2	45,0
Фіскальна свобода	-	-	-	67,9	75,9
Свобода бізнесу	59,8	59,3	56,8	62,1	62,7
Свобода праці	49,8	48,2	47,9	48,8	52,8
Грошово-кредитна свобода	78,7	78,6	66,9	47,4	60,1
Торговельна свобода	86,2	85,8	85,8	85,9	81,1
Інвестиційна свобода	20,0	15,0	20,0	25,0	35,0
Фінансова свобода	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Загальний рейтинг	49,3	46,9	46,8	48,1	51,9

* Складено автором на основі [10]

* Compiled by the author on the basis of [10]

Вагомим показником інвестиційної привабливості держави є Індекс інвестиційної привабливості ЕВА, який, починаючи з 2002 р., розраховується для різних країн Європейською Бізнес Асоціацією (European Business Association).

Методика визначення Індексу інвестиційної привабливості ЕВА передбачає його розрахунок на основі щоквартального опитування керівників українських і закордонних компаній-членів Європейської Бізнес Асоціації, які працюють на українському ринку, та складається з балів, які набирає країна – від 0,5 до 5. Кожну відповідь респонденти оцінюють за п'ятибальною шкалою, яка має такі градації: 1 – вкрай негативно; 2 – негативно; 3 – нейтрально; 4 – позитивно; 5 – вкрай позитивно. Індекс інвестиційної привабливості ЕВА розраховується як середнє арифметичне значення відповідей експертів [11, с.24].

За Індексом інвестиційної привабливості ЕВА Україна у 2013-2017 роках покращувала свої позиції: значення індексу зросло з негативного 2,12 у 2013 р. до нейтрального 3,03 у 2017 р. (рис. 1).

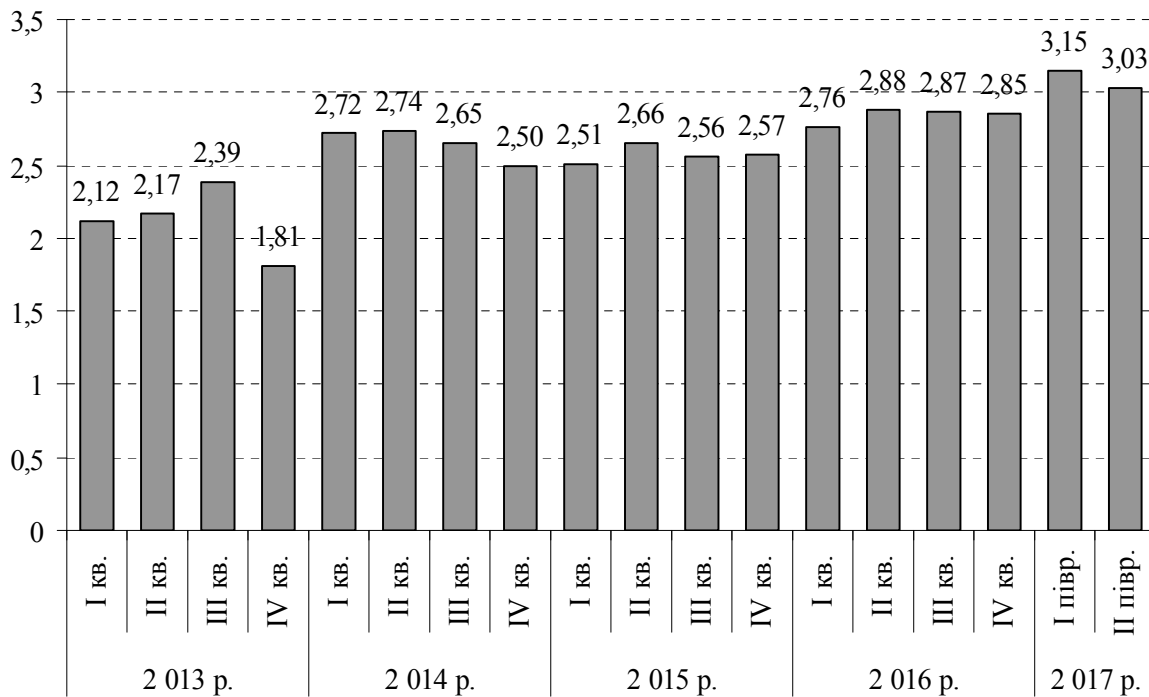

Рис. 1. Рейтинг інвестиційної привабливості України за Індексом інвестиційної привабливості ЕВА у 2013–2017 роках*

Fig. 1. The rating of Ukraine's investment attractiveness by the Investment attractiveness index of EBA in 2013–2017*

* Складено автором на основі [12]

* Compiled by the author on the basis of [12]

Експерти Європейської Бізнес Асоціації у числі позитивних факторів зростання інвестиційної привабливості України вбачають прискорення дерегуляції, відкритість державних даних і впровадження електронних сервісів, спрощення дозвільних процедур при будівництві, впровадження інституту приватних виконавців судових рішень та інше. У той же час негативними факторами, на думку експертів, залишаються військові дії на сході країни, незадовільні темпи реформ (включаючи боротьбу з корупцією, земельну і судову реформи), а також високий рівень тіньової економіки.

Висновки. У ході дослідження встановлено, що існуючі позиції України у міжнародних рейтингах інвестиційної привабливості у 2013–2018 роках були неоднозначними. Так, за даними доповіді “Щорічник світової конкурентоспроможності” та доповіді “Міжнародний бізнес-компас” інвестиційна привабливість України знижувалася, що пов’язано із веденням бойових дій на території держави, низькою ефективністю уряду, складністю отримання дозвільних документів, слабкою розвиненістю фінансового ринку та ринку товарів і послуг, складністю і несталістю системи оподаткування. За даними доповіді “Ведення бізнесу” та за Індексом інвестиційної привабливості Європейської Бізнес Асоціації у 2013–2018 роках інвестиційна привабливість України зростала, що пов’язано із проведенням економічних реформ, боротьби з корупцією, законодавчими змінами та іншими важливими заходами на шляху подолання кризових явищ. Крім того, у 2013–2018 роках за Індексом економічної свободи Україна належала до країн з репресивною економікою, а за Індексом глобальної конкурентоспроможності Україна входила до числа країн із середньою конкурентоспроможністю.

Зростання інвестиційної позиції у міжнародних рейтингах не повинно стати самоціллю держави. Досягнення певного рейтингового місця не сприяє реальному

поліпшенню ситуації. Однак вивчення міжнародних рейтингів відкриває можливості формування комплексу заходів щодо ліквідації інституційних обмежень економічного зростання та розробки заходів, що сприяють підвищенню інвестиційної привабливості України, зокрема: якісне покращення організаційно-правового базису щодо здійснення інвестицій; зростання ефективності державного регулювання економіки; скорочення адміністративних перешкод для залучення інвесторів; зниження рівня корупції; розвиток внутрішнього ринку; зміцнення економічної стабільності; спрощення доступу економічних суб'єктів до кредитування; удосконалення системи оподаткування; поширення інформації про інвестиційні можливості в державі.

1. Хватов Ю. Ю. Сравнительный анализ международных рейтингов инвестиционной привлекательности / Ю. Ю. Хватов // Академічний огляд. – 2013. – №2 (39). – С. 147-153.
2. Офіційний сайт проекту групи Світового банку “Doing Business” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://doingbusiness.org>.
3. Капустина Л. М. Методические подходы к оценке инвестиционной привлекательности страны для иностранных компаний / Л. М. Капустина, Н. А. Портнов // Известия Уральского государственного экономического университета. – 2014. – №2 (52). – С. 35-41.
4. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reports.weforum.org>.
5. Марченко Н. А. Інвестиційна привабливість України: теорія і практика / Н. А. Марченко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2012. – №4 (62). – С. 43-49.
6. Офіційний сайт Інституту розвитку менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.imd.org>.
7. Мельник О. Г. Гармонізація інформаційного та методичного забезпечення діагностики інвестиційної привабливості бізнес-структур в умовах європейської інтеграції / О. Г. Мельник, М. С. Адамів // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №2. – С. 5-11.
8. Офіційний сайт міжнародної мережі аудиторських і консалтингових компаній BDO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bdo-ibc.com>.
9. Шуба М. В. Україна в міжнародних рейтингах інвестиційної привабливості: аналіз поглядів світових агенцій та організацій / М. В. Шуба // БізнесІнформ. – 2015. – №9. – С. 135-139.
10. Офіційний сайт дослідницького центру США «The Heritage Foundation» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.heritage.org/index>.
11. Федорчак О. В. Міжнародні індекси інвестиційної привабливості України / О. В. Федорчак // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління. – 2016. – №3. – С. 21-28.
12. Офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eba.com.ua>.

References

1. Khvatov, Yurii. “Comparative analysis of international ratings of investment attractiveness”. *Academic review*, no. 2 (39), 2013, pp. 147-153.
2. The official website of the World Bank Group project “Doing Business”, doingbusiness.org. Accessed 1 Mar. 2018.
3. Kapustina, Larisa, and Nikolay Portnov. “Methodical approaches to evaluation the country's investment attractiveness for foreign companies. ” *News of Ural State University of Economics*, no. 2 (52), 2014, pp. 35-41.
4. The official website of the World Economic Forum, reports.weforum.org. Accessed 1 Mar. 2018.
5. Marchenko, Nataliia. “Investment attractiveness of Ukraine: theory and practice. ” *Bulletin of the Chernihiv State Technological University. Series: Economic Sciences*, no. 4 (62), 2012, pp. 43-49.
6. The official website of the Institute for Management Development, www.imd.org. Accessed 1 Mar. 2018.
7. Melnyk, Olha, and Marta Adamiv. “Harmonization of information and methodical support of investment attractiveness diagnostics of business-structures in conditions of European integration.” *Investments: practice and experience*, no. 2, 2016, pp. 5-11.
8. The official website of the international network of audit and consulting companies BDO, www.bdo-ibc.com. Accessed 1 Mar. 2018.
9. Shuba, Maryna. “Ukraine in the international ratings of investment attractiveness: an analysis of the

- views of world agencies and organizations.” *BusinessInform*, no. 9, 2015, pp. 135-139.
10. The official website of the US Research Center “The Heritage Foundation”, www.heritage.org/index. Accessed 1 Mar. 2018.
11. Fedorchak, Olha. “International indexes of investment attractiveness of Ukraine.” *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. Series: Public Administration*, no. 3, 2016, pp. 21-28.
12. The official website of the European Business Association, eba.com.ua. Accessed 1 Mar. 2018.

Рецензенти:

Мельник В. М. – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Погрішук Г. Б. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького навчально-наукового інституту ТНЕУ.

УДК 330.5

ББК 65.011

Фуфалько І. Ю.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ВВП ТА НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА ЯК КЛЮЧОВИХ ІНДИКАТОРІВ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: +380508850714,
e-mail: ivan.fufalko@aiesec.net

Анотація. Стаття присвячена дослідженню економічного значення таких ключових показників Системи національних рахунків як Валовий внутрішній продукт (ВВП) та Національне багатство та їх ролі в процесі аналізу економічного стану країн. Проаналізовано взаємозв'язок та взаємозалежність між даними індикаторами економічного розвитку та визначено ключові чинники, що впливають на ефективність та продуктивність використання національного багатства як сукупності природного, виробничого (промислового) та людського капіталів у сто сорока країнах світу.

Для розрахунку ефективності використання національного багатства країни використано такий економічний показник як ROE, що розраховується діленням ВВП на Національне багатство скориговане на величину чистих іноземних активів. Серед 140 країн світу середній рівень ефективності використання національного багатства у ТОП-10 найрозвиненіших країн становить 6,98%, у ТОП-40 – 7,08%. Середній рівень ефективності використання національного багатства у країнах із 40 по 90 рейтингове місце становить 7,92%, а у країн із 91 по 140 місце, тобто у найбідніших та найменш економічно розвинених країн – 5,37%.

Ключові слова. Національне багатство, валовий внутрішній продукт, природний капітал, промисловий капітал, людський капітал.

Fufalko I. Yu.

CORRELATION OF GDP AND NATIONAL WEALTH AS KEY INDICATORS OF COUNTRY'S ECONOMIC DEVELOPMENT

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance,